

woensdag 13 februari 2013 te Leusden, begraafplaats Rusthof

Lezing : Psalm 121 Een pelgrimslied.

Ik sla mijn ogen op naar de bergen, van waar komt mijn hulp?

2 Mijn hulp komt van de HEER die hemel en aarde gemaakt heeft.

3 Hij zal je voet niet laten wankelen, hij zal niet sluimeren, je wachter.

4 Nee, hij sluimert niet, hij slaapt niet, de wachter van Israël.

5 De HEER is je wachter, de HEER is de schaduw aan je rechterhand:

6 overdag kan de zon je niet steken, bij nacht de maan je niet schaden.

7 De HEER behoedt je voor alle kwaad, hij waakt over je leven,

8 de HEER houdt de wacht over je gaan en je komen van nu tot in eeuwigheid.

Vera en Tessa, zijn jullie wel eens naar **de bergen** geweest op vakantie? Ik herinner me nog heel goed, dat ik voor het eerst bergen zag. Eerst heel grijs in de verte, en toen we dichterbij kwamen steeds groter en hoger. Als je dat ziet, dan denk je: hoe komen we daar ooit doorheen? Maar als je nóg dichterbij komt, dan zijn er dalen waar je met de auto doorheen kunt. En er zijn wegen, die over passen gaan; een goede plaats om een berg over te steken. En net zoals in Nederland zijn er **wegwijzers**, die je kunt volgen. Natuurlijk kun je onderweg pech krijgen. Maar dan staan er langs de weg van die palen, waar je hulp kunt vragen. En je kunt er op rekenen, dat die hulp ook komt.

Vroeger in het **land van de bijbel** waren er niet van die mooie wegen. En als je dan door de bergen moest, lopend, dan was dat spannend. Daar kon je tegen op zien. De man die psalm 121 maakte, vraagt zich af: 'waar zal mijn hulp vandaan moeten komen?' En het klinkt een beetje angstig. Hij gaat **op weg naar Jeruzalem**. Een pelgrim. Daar gaat hij naar de tempel, om feest te vieren, om te offeren, om te bidden. Maar eerst moest hij **die lange tocht** maken. Zijn pelgrimstocht over al die bergen met smalle kloven, steile wanden en steenachtige paden. En **gevaren onderweg**. Struikrovers, misschien. Of een struikelpartij. Beren en leeuwen op de loer. Adders onder het gras. Vanwaar zal dan zijn hulp komen?

En toch is het niet de angst, die de ondertoon van de psalm is, maar het vertrouwen. Want er is **iemand die over hem waakt**. De Heer is zijn bewaarder. God zal hem helpen.. Zo heb ik ook het geloof van Jan Mulder leren kennen, hij geloofde in een Vaderhuis, een plek om veilig thuis te komen, zo was hij ook als een pelgrim op weg.

In de psalm hoor je **een soort tweegesprek**. 'Mijn hulp is van de Heer'- 'uw bewaarder zal niet slapen'. Misschien spreekt deze pelgrim, deze vrouw of man zichzelf moed in; misschien ook zingen de groepen pelgrims het elkaar van twee verschillende kanten toe. 'De Heer laat je voet niet wankelen; Hij is je schaduw aan je rechterhand. Hij zal jouw uitgaan en jouw ingaan bewaren van nu aan tot in eeuwigheid!' (Deense bijbel-vertaling)

Het is een lied van vertrouwen. Mijn hulp is van de Heer... Mij zal niets overkomen... Maar de **gevaren zijn er toch?** Natuurlijk, dat weet die pelgrim óók. De zon staat overdag te branden, en 's nachts is er de maan, waar men in die dagen ook allerlei kwade invloeden aan toeschreef. Maar zou de Heer die dat alles geschapen heeft, hem loslaten?

Het is duidelijk: dit is een **geloofsuitspraak**, woorden van iemand die gelooft. Wie de Heer aan zijn zijde heeft, zal niet ten onder gaan aan de gevaren onderweg. God zal je ziel, je leven behoeden. Die ziel die jou verbindt met je Schepper, al voor je geboren werd, de **ziel die niet verloren kan gaan**, omdat God, jouw schepper daar garant voor staat.

Al in bijbelse tijd en tot op de dag van vandaag herkennen mensen in zo'n pelgrimstocht **het leven zelf. De levensreis**. En als je dan hoort: 'Uw uitgaan en uw ingaan', kun je denken aan vertrek en thuiskomst, maar ook aan geboren worden en sterven. God zal je behoeden van de **wieg tot het graf**. Door al die gevaren heen zal Hij je ziel, je leven bewaren. Hij zal niet sluimeren, dat wil zeggen: het allemaal niet slaperig loslaten.

Tja - maar is dat wel waar? Hoeveel mensen verongelukken er niet halverwege... In het verkeer, aan een ziekte, in een oorlog, aan honger. **Gevaren te over**. En de zon, de hitte van het leven, kan je behoorlijk afmatten, kan steken. En als de maan schijnt, in de nacht, kun je wakker liggen, piekeren, stilletjes liggen huilen.

Behoedt de Heer je overal voor? Nee; zo werkt het niet. En dat weet de dichter van dit lied ook wel. Niet voor niets ziet hij op tegen de tocht... Zal er hulp zijn? Maar één ding staat voor hem tegen alles in vast: de Heer zal hem behoeden.

Zes maal staat er in deze psalm 'bewaren, bewaarder'. Daar draait de psalm om. En bewaren doe je, wat je absoluut niet kwijt wilt. **De Heer wil ons niet kwijt**. Hij zal ons leven bewaren. Het leven als een pelgrimsreis naar je bestemming. Het Koninkrijk, het hemels Jeruzalem, het Vaderhuis, vul maar in.

Het is in de mode, je ziet het op tv dat mensen ook tijdens hun leven het besluit nemen om een pelgrimstocht te ondernemen. In voorbije tijden was dat heel gebruikelijk, en ook **vandaag zie je het steeds meer mensen doen**: naar Jeruzalem, Rome, Santiago de Compostela, Lourdes? Naar Taizé? Of naar hun geboorteplaats....of zoals Jan nog in december deed, met de familie naar Winschoten, naar de plek waar hij in 1952 door dominee de Neef was gedoopt.

Vaak doen mensen dat omdat je er behoefte aan hebt **op zoek te gaan naar de bron** van je leven. Om er opnieuw achter te komen wat voor jou het leven ten diepste betekent. Om jezelf te ontmoeten. Om God te ontmoeten...

Je kiest een eindbestemming, maar dat is **niet het dóel van de tocht**. Wat er onderweg gebeurt is misschien wel veel belangrijker. Je reist, je fietst of wandelt, maar zoals iemand schreef: pelgrimeren is 'wandelen stilstaan'. Terwijl je loopt, sta je stil bij je leven. Laat je stapje voor stapje los. En kom je steeds dichterbij de kern, de bron van je bestaan. Nader tot God.

Zo kan het, wandelend, reizend. Even de wereld van **God ervaren en verbinden met jÓuw wereld**. Maar het kiezen van een eindbestemming en gaan wandelen kan een goede hulp zijn. Als je het einddoel bereikt hebt, bÉn je er nog niet. Want je moet ook nog terug: terug naar je 'gewone leven'. De reis begint opnieuw. Ja, maar toch ánders: want je hebt nú een bijzondere ervaring op zak.

Misschien mogen we Psalm 121 ook lezen als gedicht van een pelgrim, die Jeruzalem weer gaat verlaten. **Opnieuw die lange tocht vol gevaren**. En dat dan de priester zijn zegen meegeeft: 'De Heer is uw bewaarder; Hij zal uw uitgaan uit Jeruzalem en uw ingaan in uw alledaagse leven bewaren.'

Als wij bij het graf van Jan de zegen uitspreken, dan weten wij dat **ons leven verder** mag gaan. Net als de pelgrim die ervaring heeft opgedaan, maar hij kan ook verder: De Heer die hij daar mocht ontmoeten, zal met hem meetrekken door het leven.

De bron die Jan kende, **de bron die de pelgrim in ons soms even mag ervaren** of aanboren, die mag blijven stromen, ook in de dagen die komen, voor Riet, voor Anne Marie, voor Marjan en Harry, voor Vera en Tessa, voor mij en voor u.

Al de dagen van ons leven. Op weg naar Huis.